



Ministarstvo
finansija



Podgorica, 22.04.2026.godine

Br: 05-02- 350/26-14797

Za: **MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica**

gospodinu, **Niku Gjeloshaju, ministru**

Predmet: Mišljenje na Predlog akcionog plana 2026-2027 Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori 2024-2028

Veza: Vaš akt br: 09-350/26-2064/1 od 22.04.2026. godine

Poštovani gospodine Gjeloshaj,

Povodom *Predloga akcionog plana 2026-2027 Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori 2024-2028*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Ministarstvu finansija dostavili ste dopis kojim se traži mišljenje na Predlog akcionog plana 2026-2027 Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori 2024-2028.

Na tekst Predloga akcionog plana i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni akt navedeno je da je za implementaciju propisa potrebno obezbijediti ukupno 3.570.260,00€. Od tog iznosa, iznos od 24.520,00€ (14.520,00€ u 2026. godini i 10.000,00€ u 2027. godini) obezbjeđuje se iz budžeta Ministarstva ekonomskog razvoja za aktivnosti koje realizuje kao budžetski korisnik. Ova sredstva se odnose na izradu studija, analiza i potvrđivanje međunarodnih akata.

Preostali dio sredstava se odnosi na aktivnosti koje sprovodi Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (EKIP) finansiraju se iz sopstvenih prihoda regulatora (37.000,00€), dok najveći dio investicionih troškova snose poštanski operatori, prvenstveno Pošta Crne Gore (3,456,760,00€), dok je iz sredstava UNODA-a planirano 52.000,00€.

Sredstva za aktivnosti u nadležnosti Ministarstva ekonomskog razvoja planiraju se u okviru redovnih budžetskih linija za tekuću i naredne fiskalne godine, u skladu sa godišnjim budžetskim planiranjem. Implementacijom propisa ne nastaju direktne međunarodne finansijske obaveze za budžet Crne Gore. Naprotiv, dio aktivnosti se finansira iz sredstava Evropske unije i drugih donatora, čime se smanjuje potreba za budžetskim izdvajanjima.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta u načelu nema primjedbi na Predlog akcionog plana 2026-2027 Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori 2024-2028. Međutim, napominjemo da je iznos sredstava potreban za sprovođenje aktivnosti iz Akcionog plana neophodno uskladiti sa sredstvima koja se kod Ministarstva ekonomskog razvoja planiraju godišnjim zakonom o budžetu i Srednjoročnim budžetskim okvirom.

Takođe, s obzirom da se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, ukazujemo da je implementaciju aktivnosti definisanih Akcionim planom potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković



**AKCIONI PLAN ZA 2026. GODINU, ZA SPROVOĐENJE
STRATEGIJE INTELEKTUALNE SVOJINE CRNE GORE ZA PERIOD 2023-2026**

Napomena: Svi izrazi u muškom rodu istovremeno se odnose i na ženski rod

Programom rada Vlade za 2026. godinu predviđena je izrada i usvajanje Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026 za 2026. godinu, sa Akcionim planom za 2026. godinu.

Strategijom je postavljen strateški cilj: Unaprijeđena efiksanost sistema registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine.

Definisani su i prioriteti u okviru strateškog cilja, odnosno operativni ciljevi:

1. Ojačani administrativni kapaciteti institucija zaduženih za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine;
2. Poboljšana informisanost javnosti o intelektualnoj svojini;
3. Obezbjedeње boljeg sprovođenja prava intelektualne svojine.

Radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih Strategijom intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, urađen je plan aktivnosti koje treba sprovesti u toku 2026. godine (Akcionni plan za sprovođenje Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, za 2026. godinu) koji je predstavljen u Tabeli 1.

U periodu od 2. do 6. septembra 2024. godine u Crnoj Gori smo imali Peer Review misiju o procjeni ispunjenosti završnog mjerila br. 4 za Poglavlje 7 Pravo intelektualne svojine. Cilj misije je bio da pruži sveobuhvatan pregled trenutnog stanja i preduzetih mjera, kao i da definiše preporuke za dalje aktivnosti neophodne za poboljšanje stanja u oblasti intelektualne svojine. Saglasno navedenim preporukama, predložen je značajan broj aktivnosti u Akcionom planu za 2026. godinu.

Akcionni plan za sprovođenje Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, za 2026. godinu ima 38 planiranih aktivnosti, od čega: u operativnom cilju 1 ima 16 planiranih aktivnosti, u operativnom cilju 2 ima 15 planiranih aktivnosti, dok u operativnom cilju 3 postoji 7 planiranih aktivnosti.

Za realizaciju Akcionog plana za 2026. godinu predložen je finansijski okvir na nivou od 35.600€, iz budžeta, od čega 33.600€ iz budžeta Ministarstva ekonomskog razvoja, a 2.000,00€ iz budžeta Centra za alternativno rješavanje sporova.

Posmatrano po operativnim ciljevima najviše sredstava treba izdvojiti za realizaciju aktivnosti iz Operativnog cilja 1 - Jačanje kadrovskih kapaciteta Ministarstva ekonomskog razvoja u oblasti intelektualne svojine, u iznosu od 30.600€. Ova sredstva potrebna su radi zapošljavanja najmanje dva službenika/ce sa visokom stručnom spremom za poslove u vezi s patentima i najmanje jednog službenika/ce sa srednjom stručnom spremom za administrativne poslove. Najmanje tri radna mjesta moraju biti odobrena Kadrovskim planom za 2026. godinu, za potrebe Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva ekonomskog razvoja propisana je stručna kvalifikacija i uslovi, a postupak odabira kandidata sprovešće se u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim

je propisano: uslovi za zasnivanje radnog odnosa, način popune radnih mjesta, interno i javno oglašavanje, provjera znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina kandidata, donošenje odluke o izboru kandidata i sl.

Za operativni cilj 2 za realizaciju aktivnosti - Sprovođenje edukacija za učenike/ce osnovnih i srednjih škola o intelektualnoj svojini, borbi protiv krivotvorenja robe i povreda autorskog prava planiran je iznos od 1.000,00€, a za aktivnost Podizanje svijesti o procedurama alternativnog rješavanja sporova u oblasti intelektualne svojine iznos od 4.000,00€, po 2.000,00€ iz budžeta Ministarstva ekonomskog razvoja i Centra za alternativno rješavanje sporova, dok za Operativni cilj 3 nijesu potrebna sredstva.

Imajući u vidu da je Strategija intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026 donijeta u formi koja je u skladu sa važećom Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, Akcioni plan sadrži definisane indikatore učinka, predložene aktivnosti, koje su inovativne i nove, kao i finansijska sredstava potrebna za implementaciju.

TABELA 1 - AKCIONI PLAN ZA 2026. GODINU

Strateški cilj	Unaprijeđena efikasnost sistema registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine		
Operativni cilj 1	Ojačani administrativni kapaciteti institucija zaduženih za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine		
<i>Indikator učinka</i>	<i>Početna vrijednost 2022. godine</i>	<i>Prelazna vrijednost do 2024/2025. godine</i>	<i>Ciljna vrijednost do 2026. godine</i>
Indikator učinka 1 Broj novozaposlenih službenika/ca u institucijama zaduženim za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine Izvor verifikacije: Izvještaj o radu Ministarstva ekonomskog razvoja, Kadrovski plan	11	Povećanje za najmanje 4 u odnosu na 2022 NAPOMENA: Postavljena vrijednost je ostvarena. U Direkciji za intelektualnu svojinu u 2023. godini zaposlena su tri nova službenika/ce (2 muškarca i 1 žena), a u 2024. godini dva službenika/ce	Povećanje za najmanje 7 u odnosu na 2022

		(obje žene). U Direkciji za normativne poslove i međunarodnu saradnju u oblasti intelektualne svojine od 1. januara 2026. godine zaposlena je jedna nova službenica.	
<p>Indikator učinka 2</p> <p>Broj operativnih IT alata i baza potrebnih za registraciju i zaštitu prava intelektualne svojine</p> <p>Izvor verifikacije: Izvještaj o radu Ministarstva ekonomskog razvoja</p>	9	<p>Povećanje za najmanje 4 u odnosu na 2022</p> <p>NAPOMENA: Postavljena vrijednost je ostvarena. U 2023. godini izvršena je reintegracija u TMview i DesignView alate, a u 2024. godini implementiran WIPO IPAS sistem za industrijski dizajn, realizovana je reintegacija u WIPO Global Brand Database i inicirani su projekti WIPO upgrade - version 4 (Amazon Cloud), Integracija industrijskih dizajna u IPAS, DesignView</p>	Povećanje za najmanje 7 u odnosu na 2022

Aktivnosti koje utiču na realizaciju Operativnog cilja 1	Indikator rezultata	Nadležne institucije	reintegracija iz IPAS-a.		Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
			Datum početka	Datum završetka		
1. Uspostavljanje elektronskog podnošenja i obrade prijave za priznanje žiga i dizajna (Front-office) ¹	Podnešene najmanje 3 elektronske prijave	Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Zavodom za intelektualnu svojinu EU	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost ²	/
2. Jačanje kadrovskih kapaciteta Ministarstva ekonomskog razvoja u oblasti intelektualne svojine	Broj novozaposlenih: najmanje 2 novozaposlenih sa visokom stručnom spremom za poslove u vezi s patentima i najmanje 1 službenik/ca sa srednjom stručnom spremom za administrativne poslove ³ Broj radnih mjesta odobrenih Kadrovskim	Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	30.600	Budžet Ministarstva ekonomskog razvoja

¹ Preduslov za sprovođenje predmetnih aktivnosti je dodatno zapošljavanje IT stručnjaka.

² Za većinu aktivnosti iz AP nijesu potrebna sredstva, obzirom da se radi o redovnim aktivnostima nadležnih institucija koje su nosioci aktivnosti (naznačenih u trećoj koloni), kroz redovne obaveze samih institucija i zaposlenih.

³ Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva ekonomskog razvoja propisani su stručna kvalifikacija i uslovi, a postupak odabira kandidata sprovesti u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, kojim su propisani: uslovi za zasnivanje radnog odnosa, način popune radnih mjesta, interno i javno oglašavanje, provjera znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina kandidata, donošenje odluke o izboru kandidata i sl.

	planom za 2026 za potrebe Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju najmanje 3					
3. Učešće na stručnim konferencijama i radionicama u Crnoj Gori i inostranstvu u cilju unaprjeđenja znanja i kompetencija zaposlenih u Direkciji za intelektualnu svojinu iz oblasti intelektualne svojine	Broj službenika/ca koji su pohađali obuke – najmanje 6 Broj pohađanih obuka – najmanje 3	Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu, Evropskom patentnom organizacijom i Zavodom za intelektualnu svojinu EU	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
4. Unaprjeđenje kompetencija i znanja zaposlenih u Direkciji za intelektualnu svojinu u oblasti kolektivnog upravljanja autorskim i srodnim pravima kroz odgovarajuće obuke, webinare, radionice	Broj službenika/ca specijalizovanih za izdavanje dozvola za rad i nadzor nad radom organizacija za kolektivno upravljanje autorskim i srodnim pravima i izradu tarifa najmanje 2 Broj pohađanih obuka – najmanje 2	Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	⁴	TAIEX podrška u partnerstvu sa EU, kroz projekte: "Unaprjeđenje kompetencija i znanja zaposlenih u Direkciji za intelektualnu svojinu u oblasti kolektivnog upravljanja autorskim i srodnim pravima, posebno u odnosu na nadzor" i "Unaprjeđenje"

⁴ Iznos sredstava nije moguće precizirati, jer nemamo informacije o procedurama i troškovima TAIEX-a

						je kompetencija i znanja zaposlenih u Direkciji za intelektualnu svojinu u oblasti kolektivnog upravljanja autorskim i srodnim pravima, posebno u oblasti tarifa”
5. Unaprjeđenje kompetencija sudija Privrednog suda kroz učešće na konferencijama i seminarima u zemlji i inostranstvu radi razmjene iskustva i znanja u oblasti rješavanja sporova iz prava intelektualne svojine	Broj sudija koji su učestvovali na događajima vezanim za intelektualnu svojinu najmanje 1 Broj pohađanih događaja najmanje 2	Privredni sud Crne Gore i Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
6. Unaprjeđenje kompetencija i znanja tužilaca/teljki o krivičnim djelima i krivičnoj zaštiti iz oblasti intelektualne svojine	Broj tužilaca/teljki koji su učestvovali na događajima vezanim za intelektualnu svojinu najmanje 3 Broj pohađanih događaja najmanje 3	Državno tužilaštvo i Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/

7. Obezbeđivanje obuke za novozaposlene tužioce/teljke	Svi kandidati za državne tužioce prije imenovanja na funkciju su u obavezi da prođu inicijalnu obuku u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u koju treba uključiti predavanja na temu zaštite prava intelektualne svojine i odgovarajućim prekršajnim i krivičnim postupcima.	Državno tužilaštvo i Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
8. Unaprjeđenje kompetencija i znanja policijskih službenika/ca o krivičnim djelima i krivičnoj zaštiti iz oblasti intelektualne svojine	Broj policijskih službenika/ca koji su učestvovali na događajima vezanim za intelektualnu svojinu najmanje 15 Broj pohađanih događaja najmanje 3	Uprava policije i Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
9. Obezbeđivanje obuke za novozaposlene	Dvosatna obuka o intelektualnoj	Uprava policije	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva,	/

<p>policijske službenike/ce</p>	<p>svojini i posebnim pravima intelektualne svojine, kao i o odgovarajućim postupcima (prekršajnim i krivičnim)</p> <p>Obezbijeđena skripta sa osnovnim materijalima</p>				<p>redovna aktivnost</p>	
<p>10. Unaprjeđenje evidencije o prekršajima</p>	<p>Praćenje statističkih podataka o postupcima u kojima je policija utvrdila da nema elemenata krivičnog djela već je riječ o prekršajima protiv intelektualne svojine i prosljedila predmete nadležnim institucijama</p> <p>Najmanje 5 predmeta koji su prosljedeni Tržišnoj inspekciji na postupanje</p>	<p>Uprava policije, u saradnji sa Tržišnom inspekcijom</p>	<p>I kvartal 2026.</p>	<p>IV kvartal 2026.</p>	<p>Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost</p>	<p>/</p>

<p>11. Obuhvatanje organizacione strukture sprovođenja prekršajnog prava u okviru krivičnog pravosuđa</p>	<p>Organizaciona struktura krivične i prekršajne zaštite je obuhvaćena i kroz izvještaje Uprave policije i Državnog tužilaštva</p> <p>U krivičnom postupku statistički podaci prate predmet od Uprave policije, preko Državnog tužilaštva do suda</p> <p>U prekršajnom postupku statistički podaci prate predmet od Uprave policije (ako je primjenjivo) preko Tržišne inspekcije / Uprave carina do suda</p>	<p>Uprava policije i Državno tužilaštvo, u saradnji sa Tržišnom inspekcijom</p>	<p>I kvartal 2026.</p>	<p>IV kvartal 2026.</p>	<p>Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost</p>	<p>/</p>
<p>12. Unaprjeđenje kompetencija carinskih službenika/ca na konferencijama i seminarima u zemlji i inostranstvu radi razmjene iskustva i znanja u oblasti detekcije i</p>	<p>Broj carinskih službenika/ca koji su učestvovali na događajima vezanim za intelektualnu</p>	<p>Uprava carina, u saradnji sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu i</p>	<p>I kvartal 2026.</p>	<p>IV kvartal 2026.</p>	<p>Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost</p>	<p>/</p>

sprječavanja povreda prava intelektualne svojine na granici	svojину najmanje 3 Broj pohađanih događaja najmanje 3	Zavodom za intelektualnu svojину EU				
13. Obezbjedivanje obuke za novozaposlene carinske službenike/ce	Dvosatna obuka o intelektualnoj svojini i posebnim pravima intelektualne svojine, kao i o odgovarajućim postupcima Obezbjedjena skripta sa osnovnim materijalima	Uprava carina	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
14. Unaprjeđenje kompetencija i znanja tržišnih inspektora/ki u oblasti intelektualne svojine	Broj tržišnih inspektora/ki koji su učestvovali na događajima vezanim za intelektualnu svojину najmanje 10 Broj pohađanih događaja najmanje 3	Tržišna inspekcija, u saradnji sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojину i Zavodom za intelektualnu svojину EU	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
15. Obezbjedivanje obuke za novozaposlene tržišne inspektore	Dvosatna obuka o intelektualnoj svojini i posebnim pravima	Tržišna inspekcija	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/

	<p>intelektualne svojine, kao i o odgovarajućim postupcima (prekršajnim i krivičnim)</p> <p>Obezbijedena skripta sa osnovnim materijalima</p>					
16. Usklađivanje modela prikupljanja i prezentacije statistike u vezi sa primjenom prava intelektualne svojine na tržištu sa modelom koji se koristi u EU (EU Opservatorija, Portal za zaštitu intelektualne svojine – ACIST Database)	U 2026. godini implementiran u potpunosti	Tržišna inspekcija	II kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
<p>Ukupan iznos sredstava za realizaciju operativnog cilja 1:</p> <p>30.600,00€</p>		<p>Budžet Ministarstva ekonomskog razvoja</p> <p>30.600,00€</p>				
Opreativni cilj 2	Poboljšana informisanost javnosti o pravu intelektualne svojine					
<i>Indikator učinka</i>	<i>Početna vrijednost 2022. godine</i>	<i>Prelazna vrijednost do 2024/2025. godine</i>	<i>Ciljna vrijednost do 2026. godine</i>			
<p>Indikator učinka 1</p> <p>Stepen informisanosti potencijalnih nosilaca/teljki prava intelektualne svojine, donosilaca/teljki odluka i javnosti o intelektualnoj svojini</p> <p>Izvor verifikacije: Izvještaj o sprovedenom istraživanju/Rezultati istraživanja</p>	<p>Broj održanih događaja 5</p> <p>Broj učesnika/učesnica 150</p>	<p>Povećanje stepena informisanosti za 10% u odnosu na polaznu vrijednost</p> <p>NAPOMENA: U 2024. godini organizovano je šest događaja, četiri dana</p>	<p>Povećanje stepena informisanosti za 20% u odnosu na polaznu vrijednost</p>			

		<p>"Otvorenih vrata" i dva seminara, na kojima je bilo 65 učesnika/ca (21 muškarac i 44 žene). U 2025. godini organizovano je 8 događaja, tri dana "Otvorenih vrata", tri edukacije u srednjim školama i dva seminara, kao i tri događaja koja nijesu bila planirana AP, na kojima je bilo 292 učesnika/ca (103 muškarca i 189 žena).</p>	
<p>Indikator učinka 2</p> <p>Broj podnešenih nacionalnih prijava za registraciju prava intelektualne svojine⁵</p> <p>Izvor verifikacije: Izvještaj o radu Ministarstva ekonomskog razvoja</p>	534	<p>Povećanje broja prijava za 5% u odnosu na polaznu vrijednost</p> <p>NAPOMENA: Postavljena vrijednost je ostvarena. U 2023. godini broj podnešenih nacionalnih prijava bio je 596, a u 2024. godini 671, što je povećanje od preko 25%, dok je u 2025. godini bilo 627 prijava.</p>	<p>Povećanje broja prijava za 10% u odnosu na polaznu vrijednost</p>

⁵ Nije moguće dati rodno disagregirane podatke u kontekstu vrijednosti indikatora učinka i indikatora rezultata, obzirom da su podnosioci prijava uglavnom pravna lica i prijave se rodno ne klasifikuju.

<i>Aktivnosti koje utiču na realizaciju Operativnog cilja 2</i>	<i>Indikator rezultata</i>	<i>Nadležne institucije</i>	<i>Datum početka</i>	<i>Datum završetka</i>	<i>Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti</i>	<i>Izvor finansiranja</i>
1. Sačinjavanje godišnjeg plana poboljšanja informisanosti javnosti o pravu intelektualne svojine	Urađen godišnji plan za različite grupe zainteresovanih (nosioci/teljici prava, nauka, privreda...), koji sadrži pregled aktivnosti	Koordinacioni tim za sprovođenje prava intelektualne svojine, u saradnji sa Radnom grupom	I kvartal 2026.	II kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
2. Organizovanje dana "Otvoreni vrata" za zainteresovane grupe (građane/ke, učenike/ce, student/kinje) u cilju sticanja osnovnih znanja i podizanja svijesti o radu institucija zaduženih za oblast intelektualne svojine	Broj organizovanih dana "Otvoreni vrata" najmanje 2	Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Radnom grupom Koordinacionog tima za sprovođenje prava intelektualne svojine	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
3. Organizovanje dana "Otvoreni vrata" za zainteresovane grupe (građane/ke, učenike/ce, student/kinje) u cilju sticanja osnovnih znanja i podizanja svijesti o radu institucija zaduženih za oblast intelektualne svojine	Broj organizovanih dana "Otvoreni vrata" najmanje 1	Uprava carina, u saradnji sa Radnom grupom Koordinacionog tima za sprovođenje prava intelektualne svojine	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/

4. Organizovanje dana "Otvorenih vrata" za zainteresovane grupe (građane/ke, učenike/ce, student/kinje) u cilju sticanja osnovnih znanja i podizanja svijesti o radu institucija zaduženih za oblast intelektualne svojine	Broj organizovanih dana "Otvorenih vrata" najmanje 1	Tržišna inspekcija, u saradnji sa Radnom grupom Koordinaciono g tima za sprovođenje prava intelektualne svojine	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
5. Organizovanje dana "Otvorenih vrata" za zainteresovane grupe (građane/ke, učenike/ce, student/kinje) u cilju sticanja osnovnih znanja i podizanja svijesti o radu institucija zaduženih za oblast intelektualne svojine	Broj organizovanih dana "Otvorenih vrata" najmanje 1	Privredna komora Crne Gore, u saradnji sa Radnom grupom Koordinaciono g tima za sprovođenje prava intelektualne svojine	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
6. Sprovođenje edukacija za učenike/ce osnovnih i srednjih škola o intelektualnoj svojini, borbi protiv krivotvorenja robe i povreda autorskog prava	Broj održanih edukacija po školama najmanje 3 ⁶ Broj učesnika/ca po edukaciji najmanje 20	Radna grupa Koordinaciono g tima za sprovođenje prava intelektualne svojine, u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, Upravom carina i	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	1.000	Budžet Ministarstva ekonomskog razvoja

⁶ Po jedna edukacija u centralnom, sjevernom i južnom dijelu Crne Gore

		Tržišnom inspekcijom				
7. Od informativno-propagandnih brošura Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu odabrati one koje se najpogodnije za pojedine ciljne grupe u Crnoj Gori	Konstantno ažurirati spisak izabranih brošura	Radna grupa Koordinaciono g tima za sprovođenje prava intelektualne svojine	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
8. Prevođenje brošura WIPO-a koje se odnose na mala i srednja preduzeća	Prevedene 2 brošure	Ministarstvo ekonomskog razvoja	III kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
9. Organizovanje seminara/webinara za privredu u cilju podizanja svijesti o privrednom korišćenju intelektualne svojine u Crnoj Gori	Broj održanih seminara/webinara najmanje 1 Broj učesnika/ca seminara/webinara najmanje 15	Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	
10. Organizovanje info dana o intelektualnoj svojini: Od ideje do zaštite, Pravni okvir i mjere institucionalne podrške	Broj održanih info dana najmanje 2 Broj učesnika/ca najmanje 15	Naučno-tehnološki park Crne Gore i Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2026.	III kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
11. Organizovanje info dana o intelektualnoj svojini na Pravnom fakultetu	Broj održanih info dana najmanje 1 Broj učesnika/ca najmanje 15	Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Pravnim fakultetom	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/

		Univerziteta Crne Gore				
12. Organizovanje seminara/radionice/okruglog stola za studente Pravnog fakulteta u cilju podizanja svijesti o intelektualnoj svojini	Broj održanih seminara/radionice/okruglog stola najmanje 1 Broj učesnika/ca seminara/webinara najmanje 10	Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Pravnim fakultetom Univerziteta Crne Gore	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
13. Podizanje svijesti o procedurama alternativnog rješavanja sporova u oblasti intelektualne svojine	Okrugli sto/konferencija o mogućnostima alternativnih rješavanja sporova Broj održanih događaja 1 Broj učesnika/ca najmanje 30	Centar za alternativno rješavanje sporova, u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja		III kvartal 2026.	4.000	Budžet Centra za alternativno rješavanje sporova Budžet Ministarstva ekonomskog razvoja
14. Osposobljavanje medijatora kroz posebne programe obuke za oblast intelektualne svojine	Napredna obuka za medijatore Broj održanih događaja 1 Broj učesnika/ca najmanje 10	Centar za alternativno rješavanje sporova	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
15. Održavanje internet stranice	Konstantno ažuriranje internet stranice na crnogorskom i engleskom jeziku	Ministarstvo ekonomskog razvoja	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
Ukupan iznos sredstava za realizaciju operativnog cilja 2: 5.000,00€			Budžet Ministarstva ekonomskog razvoja 3.000,00€		Budžet Centra za alternativno rješavanje sporova	

				2.000,00€
Operativni cilj 3	Obezbjedenje boljeg sprovođenja prava intelektualne svojine			
<i>Indikator učinka</i>	<i>Početna vrijednost 2022. godine</i>	<i>Prelazna vrijednost do 2024/2025. godine</i>	<i>Ciljna vrijednost do 2026. godine</i>	
Indikator učinka 1 Broj kontrola Tržišne inspekcije i Uprave policije u oblasti prava intelektualne svojine Izvor verifikacije: Statistički izvještaj/Izvještaj o radu Tržišne inspekcije i Uprave policije	1018	Povećanje broja kontrola za 5% u odnosu na polaznu vrijednost NAPOMENA: Postavljena vrijednost nije ostvarena. U 2023. godini broj kontrola bio je 824, u 2024. godini 657, a u 2025 godini 681.	Povećanje broja kontrola za 10% u odnosu na polaznu vrijednost	
Indikator učinka 2 Broj preduzetih postupaka Uprave carina zbog povreda prava intelektualne svojine Izvor verifikacije: Statistički izvještaj/Izvještaj o radu Uprave carina	49 prekida i zadržana roba u količini 32.948 komada	Povećanje broja preduzetih postupaka za 3% u odnosu na polaznu vrijednost NAPOMENA: Postavljena vrijednost je ostvarena. U 2023. godini broj preduzetih postupaka bio je 58, u 2024. godini 78, a u 2025. godini 82.	Povećanje broja preduzetih postupaka za 8% u odnosu na polaznu vrijednost	

<i>Aktivnosti koje utiču na realizaciju Operativnog cilja 3</i>	<i>Indikator rezultata</i>	<i>Nadležne institucije</i>	<i>Datum početka</i>	<i>Datum završetka</i>	<i>Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti</i>	<i>Izvor finansiranja</i>
1. Osiguravanje efikasne kontrole digitalnog tržišta	Uspostavljena kontrola i saradnja Tržišne inspekcije i Uprave policije Sprovedene najmanje 2 kontrole	Tržišna inspekcija i Uprava policije	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
2. Pokretanje postupaka po službenoj dužnosti u inspekcijskim nadzorima na tržištu kada se pronađe značajna količina sumnjive robe, a nosilac/teljka prava prethodno nije tražio izvršenje	Broj sprovedenih postupaka najmanje 10	Tržišna inspekcija	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
3. Praktična primjena prekršajnopravne zaštite u oblasti intelektualne svojine od strane Državnog tužilaštva i Uprave policije	Podnesena najmanje jedna krivična prijava	Državno tužilaštvo i Uprava policije	II kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
4. Pojačana krivična zaštita u oblasti intelektualne svojine od strane Državnog tužilaštva i Uprave policije	Broj pokrenutih krivičnih postupaka najmanje 3	Državno tužilaštvo i Uprava policije	II kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/

5. Pokretanje po službenoj dužnosti krivične zaštite u oblasti intelektualne svojine od strane Državnog tužilaštva i Uprave policije	Broj pokrenutih krivičnih postupaka po službenoj dužnosti najmanje 3	Državno tužilaštvo i Uprava policije	II kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
6. Obezbeđivanje jasnog toka rada i koordinacije svih predmeta u vezi sa robom za koju se sumnja da krši prava intelektualne svojine između Uprave policije i Državnog tužilaštva	Održana najmanje dva koordinaciona sastanka	Uprava policije i Državno tužilaštvo	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
7. Prikupljanje i praćenje statističkih podataka o postupcima u oblasti intelektualne svojine u kojima je policija utvrdila da nema elemenata krivičnog djela već je riječ o prekršajima	Broj predmeta koji su proslijeđeni Tržišnoj inspekciji i Upravi carina na postupanje	Uprava policije	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva, redovna aktivnost	/
Ukupan iznos sredstava za realizaciju operativnog cilja 3: nijesu potrebna sredstva						
Ukupan iznos sredstava za realizaciju AP 2026: 35.600,00€		Budžet Ministarstva ekonomskog razvoja 33.600,00€				
		Budžet Centra za alternativno rješavanje sporova 2.000,00€				

OBRAZAC**IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA****PREDLAGAČ PROPISA**

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

AKCIONI PLAN ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE INTELKTUALNE SVOJINE CRNE GORE ZA PERIOD 2023-2026, ZA 2026. GODINU

1. Definisanje problema

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- **Koji su uzroci problema?**
- **Koje su posljedice problema?**
- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**
- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**

Od trenutka kada je obnovila nezavisnost 2006. godine i postala članica Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) 2007. godine, Crna Gora je uložila značajne napore na uspostavljanju efikasnog i kredibilnog sistema intelektualne svojine. Najbolji dokaz takvih nastojanja je činjenica da je Crna Gora uspjela, već u martu 2014. godine, da otvori pregovore o pristupanju s Evropskom unijom (EU) u Poglavlju 7 – Pravo intelektualne svojine, a da joj nijesu bila data bilo kakva početna mjerila odnosno mjerila za otvaranje ovog poglavlja. Od četiri završna mjerila, odnosno mjerila za zatvaranje ovog poglavlja, koja su postavljena Crnoj Gori u okviru Zajedničke pozicije sa EU za Poglavlje 7, tri su direktno usmjerena na usklađivanje zakonodavstva sa zakonodavstvom EU u oblasti intelektualne svojine. Četvrto - i ono koje je predstavljalo najveći izazov - fokusirano je na to da Crna Gora obezbijedi dovoljne administrativne kapacitete za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine i obezbijedi bilans ostvarenih rezultata kad je riječ o istragama, krivičnom gonjenju i sudskom postupanju u slučaju kršenja prava, što ukazuje na ključni problem sa kojim se Crna Gora suočava kada je riječ o politici intelektualne svojine, a to je još uvijek nedovoljno efikasan sistem registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine. U izvještaju EK za 2025. godinu, istaknuto je da je Crna Gora u ovoj oblasti u veoma naprednoj fazi i ostvarila je veoma dobar napredak, naročito kroz ponovno uspostavljanje potpuno funkcionalnih onlajn registara prava industrijske svojine, usvajanje izmjena Zakona o autorskom i srodnim pravima radi usklađivanja sa ključnim direktivama EU, uključujući Direktive (EU) 2019/789 i (EU) 2019/790, kao i usvajanje izmjena Krivičnog zakonika koje jasno razgraničavaju krivična djela od prekršaja, kao i da su preporuke Komisije iz prethodne godine sprovedene. Konstatovano je da u narednoj godini, Crna Gora naročito treba da: zaposli dodatno osoblje radi jačanja administrativnih kapaciteta, nastavi sa obukom službenika za sprovođenje zakona i sprovede niz mjera za unapređenje razumijevanja autorskih i srodnih prava u javnosti i određenim ciljnim grupama; nastavi sa sprovođenjem preostalih preporuka iz ekspertske izvještaja iz 2024. godine; započne aktivnosti na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa novim zakonodavstvom EU u oblasti dizajna, naročito sa Direktivom 2024/2823. Aktivnosti koje je Crna Gora preduzela rezultirale su time da je Crna Gora, u decembru 2024. godine, privremeno zatvorila Poglavlje 7 – Pravo intelektualne svojine.

Vlada Crne Gore je, u julu 2023. godine, donijela Strategiju intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026. Uvođenje sveobuhvatne i djelotvorne strategije intelektualne svojine može snažno doprinijeti ekonomskom razvoju i dobrobiti društva. Naime, djelotvorno sprovođenje takve strategije može značajno unaprijediti nacionalni sistem intelektualne svojine i na taj način olakšati otvaranje novih radnih mjesta i poboljšati ekonomsku dobrobit.

- **Koji su uzroci problema?**

Ključni uzroci ovog problema odnose se na ograničene administrativne kapacitete, nizak nivo informisanosti javnosti o ovoj oblasti. Kako bi se obezbijedila potpuna zaštita prava intelektualnu svojine i kako bi Crna Gora mogla da obezbijedi nivo zaštite kao u EU, neophodno je da se predmetni segmenti unaprijede. Ono što u najvećoj mjeri otežava uspostavljanje efikasnog sistema intelektualne svojine u Crnoj Gori jesu ograničeni administrativni kapaciteti, kako u pogledu kadra, tako i u pogledu dostupnih i implementiranih IT alata i baza, koji omogućavaju registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine. Da bi postojeći IT alati i baze mogli biti operativni, ali i da bi postojali preduslovi za implementaciju novih, po uzoru na evropske zemlje, u prvom planu je neophodno pozabaviti se pitanjem manjka kadrova IT struke, bez kojih je otklanjanje ovih poduzroka neizvodljivo. U Direkciji za intelektualnu svojinu je sistematizovano 25 radnih mjesta, ali je popunjeno 18. Takođe, jedan zaposleni iz Direkcije za intelektualnu svojinu i jedan zaposleni IT stručnjak, koji se bavio isključivo pitanjima iz ove oblasti, upućeni su na rad u međunarodnu instituciju (EUIPO), čime su otežani uslovi rada i djelovanja na implementaciji predmetne politike. Nadalje, nedovoljno razvijena svijest o značaju i obuhvatu same oblasti od strane relevantnih subjekata, kao što su: korisnici, donosioci odluka, institucije zadužene za implementaciju politike i javnost u ogromnoj mjeri utiče na implementaciju same politike. U Crnoj Gori još uvijek ne postoji visok stepen poznavanja prava koje nosilac prava ima u pogledu registracije prava intelektualne svojine, što utiče i na broj podnešenih prijava za registraciju, ali i broj zaštićenih oblika intelektualne svojine u Crnoj Gori. Osim toga, svijest o značaju i benefitima koje država ima u slučajevima većeg procenta sprovedenih registracija je na nedovoljno visokom nivou, te je samim tim neophodno podići svijest, u prvom planu donosilaca odluka, ali i ostalih institucija o samom obuhvatu, značaju i koristima koje intelektualna svojina ima za državu. Kroz komunikaciju sa nosiocima prava i korisnicima, evidentno je da je informisanost javnosti, koje se tiče ova oblast, upravo zbog obuhvata i toga što svako može biti potencijalni nosilac, odnosno uživatelj ovog prava, na nezadovoljavajućem nivou. Bez obezbjeđivanja visokog stepena poznavanja same oblasti i poboljšanja informisanosti prethodno pomenutih subjekata, efikasna primjena same politike ne može se obezbijediti.

- **Koje su posljedice problema?**

Kao posljedice još uvijek nedovoljno razvijenog i efikasnog sistema registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine izdvajaju se nedovoljno učešće intelektualne svojine u ekonomskom rastu, zatim nedovoljna motivisanost potencijalnih nosilaca prava intelektualne svojine za registraciju i zaštitu, kao i nemogućnost obezbjeđivanja istog nivoa zaštite prava intelektualne svojine kao u EU. Imajući u vidu da je veliki broj korisnika koji nijesu upoznati sa tim koja prava mogu biti registrovana i koji su njihovi benefiti od toga, očekivano je da je broj podnijetih prijava za registraciju niži od onog koji bi mogao biti. U tijesnoj vezi sa tim je nedovoljno učešće intelektualne svojine u ekonomskom rastu. Nije zanemarljiva ni činjenica da se u postupku ostvarivanja osnovnih nadležnosti, prilikom registracije prava industrijske svojine i autorskog i srodnih prava, vrši naplata administrativnih taksi i naknada koje su sastavni dio budžeta Crne Gore. Takođe, u postupku ostvarivanja međunarodne registracije prava na žig,

patent i industrijski dizajn, po osnovu međunarodno ratifikovanih konvencija gdje se Crna Gora pojavljuje kao dezinirana tj. naznačena zemlja, u budžet Crne Gore se uplaćuju sredstva od strane međunarodnih organizacija. Od 2008. godine se po ovom osnovu godišnje prihoduje, u prosjeku, oko 1.500.000,00 eura. Polazeći od svega prethodno navedenog, evidentno je da predmetna oblast u Crnoj Gori još uvijek nije na nivou EU.

- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Oštećeni subjekti u najvećoj mjeri su potencijalni i trenutni nosioci prava intelektualne svojine. Potencijalni na način što nisu upoznati sa benefitima koje bi ostvarili ukoliko bi bili uživaoci predmetnog prava, a trenutni tako što svoja prava ne iskorišćavaju u punom kapacitetu. Takođe, oštećena je i država jer ne ubira prihod (od administrativnih taksi i naknada) kao što je to slučaj sa evropskim zemljama koje imaju visok nivo zaštite intelektualne svojine. U krajnjem, država je dugoročno oštećena, jer bi sa značajnijim učešćem intelektualne svojine u privredi i ekonomije moglo doći do ukupnog ekonomskog rasta.

- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Evoluirao bi na način da nivo registracije i sprovođenja intelektualne svojine ostane na niskom nivou. Bez adekvatnog sprovođenja aktivnosti planiranih AP, ne bi smo mogli ispuniti zahtjeve koje od nas očekuje EU, ali i građani i privreda u Crnoj Gori. Takođe, ne možemo doprinijeti ekonomskom razvoju i dobrobiti društva, odnosno nećemo unaprijediti nacionalni sistem intelektualne svojine i na taj način olakšati otvaranje novih radnih mjesta i poboljšati ekonomsku dobrobit.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Strateški cilj je unaprijeđena efikasnost sistema registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine. Iz njega su proizašli operativni ciljevi:

1. Ojačani administrativni kapaciteti institucija zaduženih za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine – Ono što u najvećoj mjeri otežava uspostavljanje efikasnog sistema intelektualne svojine u Crnoj Gori jesu ograničeni administrativni kapaciteti, kako u pogledu kadra, tako i u pogledu dostupnih i implementiranih IT alata i baza, koji omogućavaju registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine. Da bi postojeći IT alati i baze mogli biti operativni, ali i da bi postojali preduslovi za implementaciju novih, po uzoru na evropske zemlje, u prvom planu je neophodno pozabaviti se pitanjem manjka kadrova IT struke, što se nastoji i ostvariti predmetnim operativnim ciljem.
2. Poboljšana informisanost javnosti o intelektualnoj svojini - Nedovoljno razvijena svijest o značaju i obuhvatu same oblasti od strane relevantnih subjekata, kao što su: korisnici, donosioci odluka, institucije zadužene za implementaciju same politike i javnosti u ogromnoj mjeri utiče na implementaciju same politike. U Crnoj Gori još uvijek ne postoji visok stepen poznavanja prava koje nosilac prava ima u pogledu registracije prava intelektualne svojine, što utiče i na broj podnešenih prijava za registraciju, ali i broj zaštićenih oblika intelektualne svojine u Crnoj Gori. Shodno navedenom, predmetnim

ciljem nastoji se obezbijediti poboljšanje informisanosti svih subjekata o predmetnoj oblasti.

3. Obezbjedenje boljeg sprovođenja prava intelektualne svojine – Neophodnost praćenja i kontinuiranog unaprjeđenja mehanizama za prevazilaženje potencijalnih izazova proizašlih iz kršenja prava intelektualne svojine sa jedne strane, odnosno motivisanje potencijalnih uživalaca prava intelektualne svojine sa druge strane, preduslov su za dostizanje evropskog nivoa poštovanja predmetnih prava, čemu ovaj cilj doprinosi.

- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo**

Zbog velike važnosti i širokog opšteg polja primjene intelektualne svojine, praktično svaka nacionalna strategija i/ili nacionalna politika koja uključuje dugoročne razvojne planove mogla bi biti dovedena u direktnu ili barem indirektnu vezu s ekosistemom intelektualne svojine, te, shodno tome, treba napomenuti da je predmetna strategija usaglašena sa postojećim krovnim, kao i pojedinačnim strateškim dokumentima. Sljedeći dokumenti predstavljaju one najrelevantnije u pomenutom kontekstu ili bar pripadaju toj kategoriji.

Industrijska politika Crne Gore (2024-2028) predstavlja strateški dokument s dodatkom detaljnog akcionog plana, koji nastoji da poveća konkurentnost crnogorske ekonomije uopšte i posebno njenog industrijskog sektora. Shodno tome, ovaj dokument postavlja osnovu za potencijalno dinamičan i održiv ekonomski rast. Takođe, prateći opšte trendove u EU, kao što je opšti trend reindustrijalizacije, na više mjesta se dotiče prava intelektualne svojine. Ovaj dokument uvodi podsticanje inovacija u crnogorskoj ekonomiji kao jedan od njenih strateških ciljeva i fokusira se na broj pratećih aktivnosti u tom pogledu. Budući da je ta inovacija pokretač širenja prava industrijske svojine, vrlo je važno naglasiti ovu snažnu karakteristiku pomenutog dokumenta.

Strategija pametne specijalizacije Crne Gore (2019-2024) predstavlja inovacijsku strategiju koja uvodi nacionalne razvojne prioritete, kako bi promovisala i stvorila konkurentsku prednost razvijanjem i povezivanjem nacionalnih kapaciteta u istraživanju i inovacijama s potrebama crnogorske ekonomije. Ova strategija nastoji uspostaviti veze između različitih nacionalnih politika (npr. politika razvoja ljudskih resursa, politika podsticanja poduzetništva, industrijska politika, politika digitalizacije, energetska politika, itd.) i aktivnosti predviđenih u njima, kako bi se uspostavio dalji potencijal za inovativnost i ekonomski rast zasnovan na komparativnim prednostima. S tim u vezi, njeni ključni prioriteti/ciljevi su: 1) poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti u naučno-istraživačkim aktivnostima; 2) jačanje ljudskih resursa u oblasti istraživanja i inovacija; 3) unaprjeđenje saradnje u okviru sistema inovacija; 4) podrška inovativnim aktivnostima u poslovnom sektoru; 5) poboljšanje okvirnih uslova za sektor inovacija. Konačno, u pokušaju postavljanja podloga za ispunjavanje ovih ciljeva, Strategija pametne specijalizacije Crne Gore izričito prepoznaje važnost daljeg unaprjeđenja u oblasti implementacije i zaštite prava intelektualne svojine za „poboljšanje okvirnih uslova za ekosistem inovacija“. Pored toga, između mnogih drugih planiranih aktivnosti, ona predviđa aktivnost čiji je direktni cilj podrška i promocija intelektualne svojine putem dana otvorenih vrata, radionica, kao i obuka za patente, žigove, autorska prava i industrijski dizajn, uključujući posebno njihovo komercijalno iskorišćavanje, a ciljne grupe su, između ostalih, istraživačke organizacije, preduzeća, startapovi. Konačno, kao prioritetni sektori crnogorske ekonomije, u smislu potencijala za inicijative pametne specijalizacije, Strategija pametne specijalizacije Crne Gore posebno ističe poljoprivredu i lanac vrijednosti hrane, energetske sektor i održivu zaštitu životne sredine, održivi i zdravstveni turizam, kao i informacione i komunikacione tehnologije.

Planom implementacije Strategije pametne specijalizacije za 2025. godinu obezbjeđuje se kontinuitet između dva strateška ciklusa – važeće Strategije pametne specijalizacije 2019–2024 i nove Strategije za period 2026–2031, čije se usvajanje očekuje u drugom kvartalu 2026. godine.

Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030 - ovo je, možda, najopsežnija strategija koju je crnogorska Vlada ikad usvojila. Ne samo zato što ima više od 500 stranica, već i zato što pokušava da se bavi ili barem dotakne gotovo svakim segmentom crnogorskog društva uopšte i posebno njene privrede. Ne bavi se eksplicitno sistemom intelektualne svojine u Crnoj Gori, ali se snažno fokusira na istraživanje i podržavanje optimalnog i inovativnog pristupa korišćenju nacionalnih prirodnih resursa, razvoju nacionalne ekonomije, posebno sektora malih i srednjih preduzeća, kao i drugih segmenata crnogorskog društva. S tim u vezi, Strategija predviđa brojne mjere koje bi trebale podržati naučno istraživanje i inovacije, s ciljem efikasnijeg komercijalnog iskorišćavanja ovih aktivnosti. Posljedično, ovakvi željeni događaji ne bi trebalo da samo direktno povećaju broj registrovanih prava intelektualne svojine (a naročito broj prava industrijske svojine), kojima je potrebno djelotvorno promovisanje i zaštita, već takođe da podstaknu dalji razvoj, tj. nadogradnju crnogorskog sistema intelektualne svojine.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasni preferiranu opciju?**

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? Objasni preferiranu opciju?**

„Status quo“ opcija podrazumijeva trenutno stanje u kome su evidentirani problemi koji onemogućavaju da nivo sprovođenja intelektualne svojine bude na nivou evropskih zemalja, usljed nedovoljnih administrativnih kapaciteta institucija koje su uključene u sami proces, zatim nedovoljne zainteresovanosti javnosti, potencijalnih i trenutnih korisnika prava, ali i donosilaca odluka za predmetnu oblast, što dovodi do nedovoljnog učešća intelektualne svojine u ekonomskom rastu, po uzoru na najbolje primjere evropskih praksi.

U kontekstu uspostavljanja stabilne i konkurentne privrede, ali i približavanju EU, realizacijom aktivnosti iz AP omogućava se prevazilaženje određenih prepreka koje su u proteklom periodu onemogućile uspostavljanje efikasnog sistema registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine.

- **Objasni preferiranu opciju?**

U periodu od 2015. godine, kada je prestala da važi prethodna Strategija intelektualne svojine, sprovedene su određene aktivnosti koje su za cilj imale unaprjeđenje predmetne oblasti i otklanjanje svih onih nedostataka koji su onemogućavali da se uspostavi efikasan sistem registracije i sprovođenja prava intelektualne svojine. Međutim, u praksi se pokazalo da takvo nesinhronizovano i neuređeno djelovanje, koje nije proizašlo iz jasnog strateškog usmjerenja nije moglo odgovoriti na izazove i probleme sa kojima se Crna Gora na ovom putu suočava. Iz tog razloga bilo je neophodno opredijeliti se za strateški pristup kojim se jasno uređuje i koordiniše dalji pravac djelovanja, uključujući u isti sve institucije na koje se predmetna oblast odnosi i prepoznajući sve aktivnosti neophodne za implementaciju. Samo zajedničko i

usklađeno djelovanje, sa jasnom vizijom i jasno prepoznatim problemima, može donijeti očekivane rezultate.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**

Realizacija AP će u najvećoj mjeri pozitivno uticati na trenutne i potencijalne nosioce prava intelektualne svojine. Potencijalni na način što će biti upoznati sa benefitima koje bi ostvarili ukoliko bi bili uživaoci predmetnog prava, a trenutni tako što će svoja prava iskorištavati u punom kapacitetu. Procedure registracije i zaštite prava intelektualne svojine podići će se na veći nivo i biti efikasne i ekonomične, čime ćemo doprinijeti generalnom načelu da javna uprava treba da bude u službi građana i privrede. Ovo će se postići jačanjem administrativnih kapaciteta, operacionalizacijom i ažuriranjem postojećih IT alata i baza i stvaranjem preduslova za implementaciju novih, razvijanjem svijesti o značaju i benefitima oblasti intelektualne svojine.

Pozitivan uticaj će biti i na državu, koja bi trebala da ubira veće prihode od administrativnih taksi i naknada. Naime, upravni postupci koji se vode prilikom registracije, prometa i održavanja prava iz intelektualne svojine su: ispitivanje prijave i ispunjenost uslova za priznavanje prava industrijske svojine; rješavanje o sticanju prava na patent, žig, industrijski dizajn i oznake geografskog porijekla; utvrđivanje prestanka prava; obnova važenja prava; prenos prava; upis promjena, postupak koji se odnosi na licencu zalogu, prinudno izvršenje i stečaj; objavljivanje podataka u vezi sa prijavama za priznanje prava industrijske svojine; pružanje informacionih usluga u vezi sa prijavama i pravima industrijske svojine; vođenje registra prijave i registara prava industrijske svojine; prijem u depozit i evidenciju autorskih djela i predmeta nad kojima postoje srodna prava; izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava. Jačanjem administrativnih kapaciteta, operacionalizacijom i ažuriranjem postojećih IT alata i baza i stvaranjem preduslova za implementaciju novih, kao i razvijanjem svijesti o značaju i benefitima oblasti intelektualne svojine, povećaće se i efikasnije i ažurnije voditi upravni postupci.

Negativnih uticaja neće biti.

- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**

Za implementaciju AP nijesu predviđeni troškovi za građane i privredu.

- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**

Kao što je i objašnjeno kroz odgovor na prethodno pitanje, AP ne proizvodi troškove.

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**

Nije predviđeno stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu, već se pruža podrška već postojećim privrednim subjektima i teži ka poboljšanju njihove konkurentnosti kroz primjenu prava intelektualne svojine.

- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Što se tiče administrativne opterećenosti i biznis barijera, implementacija AP ne podrazumijeva dodatnu administrativnu opterećenost za privredu i ne proizvodi nikakve biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**

Za realizaciju Akcionog plana za 2026. godinu predložen je finansijski okvir na nivou od 35.600€, od čega 33.600€ iz budžeta Ministarstva ekonomskog razvoja, a 2.000,00€ iz budžeta Centra za alternativno rješavanje sporova.

Posmatrano po operativnim ciljevima najviše sredstava treba izdvojiti za realizaciju aktivnosti iz operativnog cilja 1 u iznosu od 30.600€, za operativni cilj 2 iznos od 5.000,00€, dok za operativni cilj 3 nijesu potrebna sredstva.

- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**

Prethodno navedeni iznosi odnose se na cijelu godinu implementacije AP.

- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**

Implementacijom AP neće se stvoriti nove međunarodne finansijske obaveze.

- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

Najveći dio planiranih finansijskih sredstava odnosi se na zapošljavanje.

U budžetu Ministarstva ekonomskog razvoja za tekuću godinu obezbijeđena su sredstva kako slijedi: Org.kod 40901 - Ministarstvo ekonomskog razvoja, Program 15 004 Trgovina, zaštita konkurencije, potrošača i intelektualne svojine i unaprijeđenje poslovnog ambijenta, Potprogram 15 004 003 Unutrašnja trgovina i zaštita intelektualne svojine, Aktivnost 15 004 003 001 Izrada normative u oblasti intelektualne svojine, zaštite potrošača, konkurencije i infrastrukture kvaliteta: 411 - Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca, 414 - Rashodi za usluge, 419 - Ostali izdaci, Aktivnost 15 004 003 002 Upravni postupci u oblasti intelektualne svojine, zaštite potrošača i infrastrukture kvaliteta, 414 - Rashodi za usluge, 419 - Ostali izdaci, 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru.

U budžetu Centra za alternativno rješavanje sporova za tekuću godinu obezbijeđena su sredstva za realizaciju aktivnosti 13 iz operativnog cilja 2, što su i potvrdili.

- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**

Usvajanjem propisa neće se stvoriti osnova za donošenje podzakonskih akata.

- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**

Implementacijom AP neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

- **Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**

Za obračun izdataka konsultovan je Respin Metodološki vodič za obračun troškova strategija Vlade.

- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**

U toku izrade Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026 i ranijih AP obavljane su konsultacije sa Ministarstvom finansija-Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki.

- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasni.**

Do trenutka izrade RIA obrasca, svi prijedlozi i sugestije dobijeni od strane institucija kojih se AP tiče i na koje se odnose planirane aktivnosti su uključeni u Predlog. Drugih primjedbi nije bilo.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**

- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**

U periodu od 2. do 6. septembra 2024. godine u Crnoj Gori smo imali Peer Review misiju o procjeni ispunjenosti završnog mjerila br. 4 za Poglavlje 7 Pravo intelektualne svojine. Cilj misije je bio da pruži sveobuhvatan pregled trenutnog stanja i preduzetih mjera, kao i da definiše preporuke za dalje aktivnosti neophodne za poboljšanje stanja u oblasti intelektualne svojine. Pored navedenog, eksperti EK su zaključili da je sama implementacija Strategije intelektualne svojine veliki izazov i da je neophodno fokusirati se na prilagođavanje godišnjih akcionih planova u implementaciji Strategije intelektualne svojine ostvarivim ciljevima koji obezbjeđuju osnovno funkcionisanje sistema. Iz navedenog je proizašla preporuka da se Crna Gora prijavi za pomoć TAIEKS-a za izradu akcionih planova za 2025. i 2026. godinu. Saglasno navedenom, u periodu od 20. do 24. januara 2025. godine organizovana je TAIEK ekspertna misija za izradu navedenih predloga.

Najveći dio aktivnosti planiran je saglasno preporukama iz Peer Review izvještaja, kao i saglasno preporukama eksperata iz TAIEK misije.

- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**

Ministarstvo ekonomskog razvoja je, prilikom izrade Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, sprovedo konsultacije zainteresovane javnosti u cilju prikupljanja predloga i sugestija od značaja za predmetnu oblast, na način što su zainteresovanim stranama dostavljeni upitnici u dva navrata, a potom i održani online intervjui i sprovedena je Javna rasprava u trajanju od 20 dana i tom prilikom nije bilo primjedbi, predloga i sugestija. Prilikom izrade ovog dokumenta nije sprovedena javna rasprava, ali su urađene ciljane konsultacije sa institucijama kojih se AP tiče i na koje se odnose planirane aktivnosti.

- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana.**

Ministarsvo ekonomskog razvoja je sačinilo inicijalni dokument, koji je prosljeđen institucijama na koje se odnose planirane aktivnosti i sve institucije su dostavile odgovor.

Na ovaj način dobijene su dodatne informacije i inputi, koji su poslužili za izradu finalne verzije dokumenta.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**

Potencijalne prepreke za implementaciju predmetnog strateškog dokumenta ogledaju se u:

- Nedovoljnom broju kadrova u Direkciji za intelektualnu svojinu - u pogledu kapaciteta ove direkcije važno je napomenuti da je, shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sistematizovano 25 radnih mjesta (što nije dovoljno za

obavljanje poslova u Direkciji), od kojih je popunjeno 18, a uporažnjena 7, čime su kapaciteti same Direkcije oslabljeni.

- Nedostatak finansijskih sredstava - Budžetom za 2026. godinu (ne računajući bruto zarade i doprinose, gdje je, takođe, bilo potrebno opredijeliti dodatna sredstva za zapošljavanje) opredijeljeno je 47,054.66, a traženo je 116,500.00 eura.
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**

Sve nadležne institucije, u saradnji sa međunarodnim organizacijama će sprovoditi ovaj propis i starati se za realizaciju aktivnosti iz njihove nadležnosti, što bi trebalo da doprinese efikasnijoj implementaciji i realizaciji planiranih ciljeva.

- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**

Strategijom intelektualne svojine 2023-2026 definisana su tri operativna cilja i indikatori kojima će se mjeriti njihovo ispunjenje:

1. Operativni cilj 1: Ojačani administrativni kapaciteti institucija zaduženih za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine, čiji su indikatori učinka:
 - Broj novozaposlenih službenika u institucijama zaduženim za registraciju i sprovođenje prava intelektualne svojine
 - Broj operativnih IT alata i baza potrebnih za registraciju i zaštitu prava intelektualne svojine
2. Operativni cilj 2: Poboljšana informisanost javnosti o pravu intelektualne svojine sa indikatorima učinka:
 - Stepen informisanosti potencijalnih nosilaca prava intelektualne svojine, donosilaca odluka i javnosti o intelektualnoj svojini
 - Broj podnešenih nacionalnih prijava za registraciju prava intelektualne svojine
3. Operativni cilj 3: Obezbjedenje boljeg sprovođenja prava intelektualne svojine, a indikatori učinka su:
 - Broj kontrola Tržišne inspekcije i Uprave policije u oblasti prava intelektualne svojine
 - Broj preduzetih postupaka Uprave prihoda i carina zbog povreda prava intelektualne svojine.

- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Imajući u vidu da je Ministarstvo ekonomskog razvoja, odnosno Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju krovna institucija u čijoj je nadležnosti ova oblast, obaveza monitoringa, izvještavanja i evaluacije je u njegovoj nadležnosti.

Oblast intelektualnu svojine, kako je i ranije u dokumentu više puta naglašeno, veoma je široka i tiče se većih broja subjekata, pa je za njeno sprovođenje neophodno uključivanje većeg broja institucija, što je samim Akcionim planom i predviđeno. Shodno tome, predmetne institucije će biti u obavezi da dostavljaju informacije o aktivnostima koje realizuju u okviru ovog programa, a radi blagovremenog i adekvatnog prikupljanja podataka za sačinjavanje godišnjih i završnog izvještaja, kao i mjerenja stepena ostvarenog učinka, ali i identifikovanja izazova koji se mogu javiti prilikom sprovođenja planiranih aktivnosti.

Da bi proces praćenja i sprovođenja mogao što kvalitetnije i efikasnije da se obavlja, Ministarstvo ekonomskog razvoja obrazovalo je Koordinacioni tim za sprovođenje prava intelektualne svojine, sačinjen od predstavnika svih institucija koje su uključene u proces sprovođenja: Ministarstva ekonomskog razvoja, Tržišne inspekcije, Turističke inspekcije, Uprave carina, Uprave policije, Privrednog suda Crne Gore, Državnog tužilaštva. Koordinacioni

tim se sastaje više puta godišnje i na taj način će se blagovremeno i u kontinuitetu razmatrati proces sprovođenja, kao i moguće prepreke i izazovi sa kojima se institucije mogu suočavati prilikom implementacije aktivnosti.

Podaci neophodni za sačinjavanje izvještaja prikupljaće se u drugoj polovini godine i biti dostavljeni Ministarstvu ekonomskog razvoja prije posljednjeg godišnjeg sastanka, a prije sačinjavanja godišnjeg izvještaja. Na posljednjem sastanku podaci će biti razmotreni i eventualno dopunjeni, kako bi se obezbijedio neophodan kvalitet izvještaja. Takođe, na taj način nastojaće se animirati institucije da pravovremeno dostavljaju podatke i da se izbjegne najčešći problem sa kojim se suočavaju institucije u procesu izvještavanja (neblagovremeno dostavljanje potrebnih podataka od strane institucija koje su uključene u realizaciju pojedinih aktivnosti, manjak interesovanja institucija koje nijesu ključni nosioci aktivnosti da se posvete procesu izvještavanja i sl.).

Ministarstvo ekonomskog razvoja će biti zaduženo za prikupljanje i objedinjavanje podataka relevantnih za sačinjavanje izvještaja, kao i za koordinaciju i rad Koordinacionog tima.

Proces izvještavanja prolaziće nekoliko instanci. Naime, predstavnici institucija će dostavljati podatke Ministarstvu ekonomskog razvoja, a Ministarstvo ekonomskog razvoja će ih objediniti i sačiniti izvještaj prije održavanja posljednjeg sastanka Koordinacionog tima u predmetnoj godini. Nakon usaglašavanja, izvještaj (godišnji ili završni) biće upućen Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore na mišljenje. Poslije toga, biće upućen Vladi Crne Gore na usvajanje.

Kako bi se obezbijedila transparentnost procesa sprovođenja strategije, izvještaji će biti objavljeni na interent stranici Ministarstva ekonomskog razvoja.

Datum i mjesto: 8. april 2026. godine, Podgorica

Starješina organa:

**Nik Gjelošhaj
MINISTAR**

